

آیت‌الله جوادی آملی: اومانیسم سم مهلك انسان است

حضرت آیت‌الله جوادی آملی با اشاره به این که نشئه طبیعت جایگاه تغییر و تحول و تبدیل است و با تأکید بر این نکته که توجه به این تغییر و تحول انسان را آرام می‌کند، این تغییر و تحول را از برترین خوبی‌ها و زیبایی‌های دنیا برشمرد.

حضرت آیت‌الله جوادی آملی با اشاره به این که نشئه طبیعت جایگاه تغییر و تحول و تبدیل است و با تأکید بر این نکته که توجه به این تغییر و تحول انسان را آرام می‌کند، این تغییر و تحول را از برترین خوبی‌ها و زیبایی‌های دنیا برشمرد.

گزارش خبرنگار خبرگزاری رسا، حضرت آیت‌الله عبدالله جوادی آملی امروز دوشنبه در ادامه تفسیر سوره مبارکه غافر در درس خارج تفسیر خود که در مسجد اعظم برگزار می‌شود، با اشاره به برخی از مباحث جلسات گذشته گفت: در قرآن مسائل عقاید و اخلاق و جریان جهنم و بهشت مطرح است و هیچ کدام از این‌ها با تسامح و تساهل مطرح نشده است، اما هنگامی که به دیدگاه‌های افراد و فرهنگ محاوره می‌رسند تسامح و تساهل وجود دارد.

وی با اشاره به جریان ذوالقرنین خاطرنشان کرد: ذوالقرنین پنداشت که آفتاب در دریای جوشان می‌رود یا اگر به کرانه نگاه کند، می‌پندارد که آفتاب از دریا طلوع کرده است که این در جریان حضرت ابراهیم(ع) بود و گرنه در مسائل اعتقادی و فقهی و مانند آن گفت این یک کتاب جدی است و شوخی نیست.

مفسر برجسته قرآن کریم با قرائت آیه از سوره مبارکه قلم که فرمود «وَدُّوا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ» اظهار کرد: کافران دوست دارند که تو با آنان نرمی کنی تا آن‌ها نیز از مواضع خود کوتاه ببایند، «دهن» از روغن و روغن مالی می‌آید، یعنی دوست دارند دین خود را ماست مالی و روغن مالی کنی تا آنان نیز از مواضع خود کوتاه ببایند.

وی اظهار کرد: آن جا که جای عقیده، قول فقهی و اخلاق و مانند آن است قول فصل است اما آن جا که جای دیدگاه عمومی است با فرهنگ محاوره سخن می‌گوید، می‌فرماید آیا ندیدی زمین را که چگونه مسطح شد؟ معنایش این نیست که زمین مسطح است، بلکه زمین کروی است به دلیل وجود مشارق و مغارب اما در این جا با زبان محاوره سخن گفت.

حضرت آیت‌الله جوادی آملی در بخش دیگری از سخنان خود توبه مشرکان را امکان‌پذیر دانست، خاطرنشان کرد: مشرکان در دل دریا خداوند را مخلصانه می‌خوانند و ایمان می‌آورند و خداوند توبه آنان را می‌پذیرد و نجاتشان می‌دهد اما مشکل آن جا است که هنگامی که باز می‌گردند دوباره به شرک روی می‌آورند.

زیبایی تحول

وی گفت: در جریان موجودات تحول و تغییر وجود ندارد، عصیان در مجردات محض راهی ندارد، اما گناه در حوزه طبیعت و عالم ماده است، زیرا در نشئه طبیعت جای تحول و عصیان و حرکت و تغییر است، نشئه دنیا نشئه طبیعت و تغییر است، اگر تلخ است بالاخره می‌گذرد و اگر شیرین است باید بداند که در نهایت باید به سفر آخرت برود.

مؤلف کتاب مفاتیح‌الحیات بیان کرد: از بهترین خوبی‌های دنیا همین حرکت آن است، اگر دنیا هیچ خوبی و زیبایی نداشته باشد فقط همین حرکت و تحول، انسان را آرام می‌کند، در هر حرکتی و تحولی اصل مشترکی وجود دارد، انسان ممکن است توبه کند یا دوباره مشرک شود، یا ایمان بیاورد یا بر درجات ایمان خود بیفزاید.

وی با تأکید بر این که انسان ممکن است با توبه حسنه را به زیبایی تبدیل کند، اظهار کرد: انسان همه این فضولات و ضایعات را بازیافت می‌کنند به طور صنعتی و طبیعی آن هم وجود دارد، در کنار کود گل درخت یاس می‌روید، اگر کسی کاری را برای ارائه زید انجام داد اگر همین کار را برگرداند به الله، عبادت می‌شود.

حضرت آیت‌الله جوادی آملی اظهار کرد: همین عبادت خالص اگر یک کم برای دیگران باشد، گناه‌پذیر است، همه کارها تغییر و

تبدیل‌پذیر است، خداوند همه کودهای بدبو را به گل‌های خوش‌بو تبدیل می‌کند، برای همین فرمود خداوند حسنات آنان را به سیئات تبدیل می‌کند.

تفکر اومانیسمی سم مهلک انسان است

وی گفت: این تفکر اومانیسمی از قبل بود، قرآن می‌فرماید که انسان جانشین الله است اما انسان آمد و جایگزین شد، به جای این که بگوید من خلیفه «الله» هستم و باید همه کارهایی را که او می‌گوید انجام دهم، به دنبال هوای نفسش رفت و اومانیسم شد.

مفسر برجسته قرآن کریم با اشاره به جریان شیطان و استکبار او و آیه «أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَاجِدِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ أَنَّى يُصْرِفُونَ 69»، گفت: شیطان در برابر خداوند نظر خودش را اعلام کرد و در برابر وحی و در برابر خداوند تکبر کرد و درمان ندارد، در برابر حق گفت من از آدم بهتر هستم، این جایی برای بخشش ندارد، انبیا آمدند و به انسان گفتند شما موجودی ابدی هستید به این علم اندکی که دارید مغرور نشوید.

وی با اشاره به آیه «الَّذِينَ كَذَّبُوا بِالْكِتَابِ وَبِمَا أُرْسِلَتْ بِهِ رُسُلُنَا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ 70»، گفت: تمام مشکل بشر که از ابلیس شروع شد، همین تفکر اومانیسمی بود، شیطان گفت «من نظرم این است» در برابر دین که نمی‌توان نظر خود را گفت، اومانیسم از بدترین سموم مهلکه است که دامن‌گیر انسان می‌شود و انسان آن حق را با باطل مخلوط کند و همین سبب تکبر و غل و زنجیر می‌شود.

تولید و اشتغال راهی برای نجات از عذاب

حضرت آیت‌الله جوادی آملی گفت: آیه 70 آینده ذکر کرد و در آیه 71 ماضی ذکر کرد، یعنی این یک فعل مستقبل محقق‌الوقوع است، یعنی این اتفاق می‌افتد «إِذِ الْأَغْثَالُ فِي أَعْناقِهِمْ وَالسَّاسِلُ يُسْحَبُونَ 71»، یعنی هم اکنون در غل و زنجیر هستند، ماها نمی‌فهمیم که این «اذ» ماضی با آن «سوف» می‌شود مستقبل محقق‌الوقوع اما آنان که حرف دیگری می‌زنند می‌گویند همین الان در غل و زنجیر هستند.

وی با قرائت آیه «فِي الْحَمِيمِ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ 72» ابراز کرد: آنان را کشان کشان به جهنم می‌برند و جایشان در جهنم تنگ است، کسی که تنگ گرفته، تنگ نظر بوده و همه چیز را برای خودش می‌خواسته و نه اهل تولید و نه اهل اشتغال بود و همه چیز را برای خودش می‌خواست، در جهنم نیز جایش تنگ است.

مؤلف کتاب مفاتیح‌الحیات بیان کرد: از آنان پرسیده که «ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَأَيْنَ مَا كُنْتُمْ تُشْرِكُونَ 73» به آنان گفته می‌شود که آن بت‌هایی که می‌پرستید کجا هستند؟ آن می‌گویند «مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَلْ لَمْ نَكُنْ تَدْعُو مِن قَبْلُ شَيْئًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ الْكَافِرِينَ 74»، که پیدایشان نمی‌کنیم، اما در مرحله بعد حق را می‌گویند و می‌گویند ما که چیزی را عبادت نمی‌کردیم، ما معدوم را داشتیم عبادت می‌کردیم.

وی با قرائت آیه «ذَلِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَمْرَحُونَ 75»، ادامه داد: این به این دلیل بود که شما در زمین شادی به غیر از حق داشتید، فرح هم می‌تواند حق و هم می‌تواند باطل باشد، اما «مرح» تنها نشاط در باطل گفته می‌شود، فرح درباره مؤمنان هم آمده است.

هر باب جهنم درکات خاص خودش را دارد

حضرت آیت‌الله جوادی آملی با اشاره به آیه «ادْخُلُوا أَبْوابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ مَثْوًى الْمُتَكَبِّرِينَ 76»، گفت: تکبر اینان در برابر حق است، کسانی که در برابر دیگران تکبر می‌کنند این رذیلت است، یک وقت زید در برابر عمرو تکبر می‌کند این یک رذیلت است، یک وقت در برابر «الله» و وحی تکبر می‌کند که علاج‌پذیر نیست.

وی با قرائت آیه «فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَإِمَّا نُرَبِّيكَ بِعُصَى الذِّی نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيْكَ فَإِلَيْنَا يَرْجِعُونَ 77»، بیان کرد: تو صبر کن یا ما در دنیا اینان را تنبیه می‌کنیم یا در آخرت، این‌ها در دستگاه ما هستند و هرگز از ما جلو نمی‌زنند، در چرخه قضا و قدر ما هستند، یا مصلحت در این است که در زمان حیات شما آنان را تنبیه کنیم یا بعد از آن تنبیه‌شان کنیم.

مفسر برجسته قرآن کریم ادامه داد: برخی گفته‌اند «ابواب» همان درکات جهنم است، این سخن صحیحی به نظر نمی‌آید، از هر

دری که وارد شدند خود آن در و باب درکات خاص خودش را دارد و حالا یک جهنم باشد و این هفت در، درکات جهنم باشد، بعید به نظر می‌رسد ممکن است هر گناهی یک در خاصی وجود داشته باشد و هر کدام درکات ویژه خودش را داشته باشد.

وی با اشاره به این که خداوند در آیات مختلفی تأکید می‌کند که از صدر خلقت تا اکنون وحی و حجت الهی بوده است، اظهار کرد: خداوند می‌فرماید خیلی از این پیامبران را قصه‌شان را نگفتیم، در سوره مکی و مدنی این مطلب را فرمود.

حضرت آیت‌الله جوادی آملی افزود: این که برخی خیال می‌کنند انبیا فقط در خاورمیانه هستند و در غرب هیچ پیامبری نبوده و جای حکما و فلاسفه است این حرف اشتباه است، هم عقل می‌گوید خداوند هیچ ملتی را بدون راهنما رها نمی‌کند، هم آیات متعددی است که در هر عصر و مصری خداوند پیامبرانی داشته تا حجت الهی بر مردم تمام شود.